

LAUDACJA

na cześć śp. Tadeusza Ryczaja - Laureata Pieczęci Zasług Obywatelskich „SIGILLUM MERITI CIVILIS” 2022 w kategorii osób zmarłych, wybitnie zasłużonych dla Ziemi Mieleckiej

Tadeusz Ryczaj urodził się 28 sierpnia 1931 r. w Kowlu na Wołyniu. Do Mielca przybył w 1939r. Tu zdał maturę, po której został zatrudniony w WSK Mielec na stanowisku księgowego, a następnie pełnił różne funkcje kierownicze i nadal się kształcił. W 1961 r. ukończył studia w Szkole Głównej Planowania i Statystyki w Warszawie (obecna SGH) i uzyskał tytuł magistra ekonomii. W 1962 r. powierzono Mu funkcję zastępcy dyrektora naczelnego ds. ekonomicznych, a w 1966 r. został mianowany dyrektorem naczelnym WSK Mielec i funkcję tę pełnił do 1989 r. Poza pracą zawodową pełnił wiele funkcji społecznych. Był m.in. posłem na Sejm w latach 1985-1989, przewodniczącym Rady Zjednoczenia Przemysłu Lotniczego (do 1985 r.), członkiem Rad Społecznych w Politechnice Rzeszowskiej i w Politechnice Krakowskiej, członkiem Komisji Rozwoju Makroregionu Południowo-Wschodniego, członkiem Rady Nauki i Techniki Makroregionu Południowo-Wschodniego.

Piastując przez 23 lata stanowisko dyrektora naczelnego, w sposób bardzo znaczący, trudny do przecenienia, przyczynił się do dynamicznego rozwoju WSK Mielec poprzez budowę i rozbudowę wielu obiektów przemysłowych, rozwijanie i wprowadzenie do produkcji szeregu nowych wyrobów, zarówno lotniczych jak też nie lotniczych, wśród nich samolotów rolniczych M-15, odrzutowych samolotów szkolno-bojowych TS-11 ISKRA, samolotów wielozadaniowych AN-28, samolotów rolniczo-gaśniczych mieleckiej konstrukcji M-18 Dromader, usterzenia do samolotów pasażerskich dalekiego zasięgu IŁ-86 oraz IŁ-96, pojazdów elektrycznych MELEX, aparatury paliwowej na licencji austriackiej firmy Fiedmann&Maier, silników wysokoprężnych LEYLAND SW-680 na licencji brytyjskiej, samochodów chłodni, wozów transmisyjnych dla TVP. **W produkcji ww. wyrobów zastosowano najnowsze wówczas technologie.**

Był człowiekiem odważnym podejmując w ówczesnej trudnej sytuacji geopolitycznej decyzje o uruchomieniu wózków golfowych MELEX oraz samolotów M-18 Dromader na rynki zachodnie, głównie amerykańskie, tworząc załazek usamodzielniania się WSK PZL Mielec w rozwijaniu eksportu, zwłaszcza na tzw. rynki wolnodewizowe.

Dynamiczny rozwój produkcji wymagał odpowiedniego wzrostu zatrudnienia. W latach 1966-1989 (tj. okresie kierowania fabryką przez Dyr. Tadeusza Ryczaja) zatrudnienie w WSK Mielec wzrosło z poziomu 12 tys. pracowników w roku 1966 do blisko 23 tys. w roku 1989, w tym wzrost kadry z wyższym wykształceniem z poziomu odpowiednio 120 pracowników w roku 1966 do ponad 2 000 w roku 1989. **Dynamiczny rozwój WSK Mielec powodował wszechstronny rozwój infrastruktury oświatowej, kulturalnej i sportowej, a także rozwój społeczno- gospodarczy miasta Mielca i Ziemi Mieleckiej.**

Tadeusz Ryczaj poświęcił pracy w Mielcu prawie **40 lat swojego życia**, w tym **23 lata** na stanowisku dyrektora naczelnego, największego w tym czasie przedsiębiorstwa lotniczego w kraju, jednego z liderów produkcji eksportowej, gdzie udział WSK Mielec w eksporcie ogółem całego kraju wynosił wówczas ponad 1%. Angażował się w utworzenie w Mielcu bazy projektowo-rozwojowej, dzięki czemu znacznie zwiększyło się zatrudnienie osób z wyższym wykształceniem - prawie 20-krotnie w czasie jego pracy jako dyrektora naczelnego mieleckiej fabryki. Na początku kierowania przez Tadeusza Ryczaję WSK Mielec, fabryka produkowała w 100% wyroby według dokumentacji obcej, zaś w końcu jego pracy stanowiły one tylko 25%. Reszta wyrobów - to były już opracowania własne lub modernizacja do tej pory produkowanych. **Jego wiedza i wybitne zdolności sprawiły, że kierowane przez Niego przedsiębiorstwo przeżywało niepowtarzalny okres wysokiej prosperity.** Świadczy o tym dobitnie liczba wyprodukowanych w tym czasie samolotów; a było ich ponad 14 tysięcy oraz zatrudnienie, łącznie z OBR SK, pracowało w fabryce blisko 25 000 osób! Na bazie tak rozwiniętego przedsiębiorstwa mogła powstać w okresie przemian ustrojowych pierwsza w kraju Specjalna Strefa Ekonomiczna, w której utworzone firmy złagodziły skutki transformacji ustrojowej, przejawiające się wielkimi grupowymi zwolnieniami. Warto wspomnieć, iż Dyrektor Tadeusz Ryczaj już w latach 80. ub. wieku przeprowadził w WSK Mielec dalece idącą restrukturyzację wewnętrzną wyodrębniając poszczególne zakłady i rodzaje działalności (Zakład Lotniczy, Zakład Silnikowy, Zakład Aparatury Paliwowej, Zakład Pojazdów „Melex”, Zakład Utrzymania Ruchu, Zakład Usług Socjalnych), antycypując i ułatwiając późniejsze powstanie w roku 1995 pierwszej w kraju Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

W okresie zarządzania fabryką przez Dyrektora Tadeusza Ryczaję zabezpieczała ona duże środki finansowe i wykonawców budownictwa mieszkaniowego, szkół, uczelni wyższych, ośrodków zdrowia, infrastruktury sportowej i kulturalno-rozrywkowej. Powstawały drogi, z wiaduktem nad torami, który dziś, dla wielu wydaje się, że po prostu zawsze był. WSK Mielec własnym transportem dowoziła pracowników z całego subregionu mieleckiego, a znaczną część produkcji w ramach programu deglomracji lokowała w pobliskich miejscowościach (Czermin, Borowa, Rytwiany, Dębica) przyczyniając się także do ich rozwoju. **Działania służące rozwojowi Mielca i mieleckiego subregionu były bowiem zawsze wielką pasją śp. Dyrektora Ryczaję. Dla tej pasji odrzucał intratne oferty wyższych stanowisk w rządzie w Warszawie.**

Dyrektor Tadeusz Ryczaj miał ogromne wyczucie i talent w doborze osób, które z czasem osiągały znaczące rezultaty na powierzanych im kierowniczych odcinkach pracy, przyczyniając się tym samym do bardziej dynamicznego rozwoju fabryki.

W czasie swojej długoletniej działalności na tak wysokim stanowisku nie zabiegał o własne korzyści materialne. Dobro wspólne, tj. lokalny przemysł, czyli tworzenie nowych miejsc pracy, miasto Mielec i Ziemię Mielecką, zawsze przedkładał nad osobistymi gratyfikacjami.

Towarzystwo Miłośników Ziemi Mieleckiej im. Władysława Szafera

ul. Jadernych 19, 39-300 Mielec, skrytka pocztowa 85
www.tnzm.mielec.pl, biuro.tnzm@gmail.com
prezes tel. +48 606 991 947, jchojecki@poczta.onet.pl

Dzięki realizacji koncepcji i długofalowej strategii Dyrektora Tadeusza Ryczaja **Mielec** przekształcił się, jak już wcześniej wspomniałem, z miasteczka z liczbą mieszkańców około 26 tysięcy w roku 1966 w ponad 65-tysięczne miasto, z rozległą działalnością kulturalną, oświatową i sportową na bardzo wysokim poziomie, w miasto **nazywane stolicą lotniczą Polski**.

Dzięki Jego wyjątkowym zdolnościom menedżerskim, w tym strategiczno-antycypacyjnym, oraz oddaniu miastu Mielec i Ziemi Mieleckiej, łatwiej było uporać się z trudnymi i złożonymi skutkami ustrojowej transformacji zapoczątkowanej w 1989 r. już po przejściu Dyr. Tadeusza Ryczaja na emeryturę.

Dyrektor Tadeusz Ryczaj za swoje zawodowe dokonania wyróżniony został wieloma odznaczeniami państwowymi, m.in.: Orderem Sztandaru Pracy I Klasy, Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, a także wpisem do „Księgi Zasłużonych dla Miasta Mielca”.

Bez wątpienia okres zarządzania fabryką przez śp. Dyrektora Tadeusza Ryczaja był okresem największej powojennej prosperity w historii WSK PZL Mielec oraz miasta Mielca i mieleckiego subregionu.

Od 1989 roku Dyrektor Tadeusz Ryczaj przebywał na zasłużonej emeryturze. Gdy odchodził na emeryturę miasto Mielec liczyło ponad 65 tys. mieszkańców, podczas gdy w roku 1966, kiedy obejmował stanowisko dyrektora naczelnego jak już wspomniałem wcześniej, niespełna 26 tys. **Porównanie choćby tylko tych dwóch liczb zaświadcza o pięknej spuściźnie, jaką pozostawił po sobie Śp. Dyrektor Tadeusz Ryczaj dla Mielca i Ziemi Mieleckiej.**

Dyrektor Tadeusz Ryczaj zmarł 1 stycznia 2010 r. Spoczywa w rodzinnym grobie na cmentarzu parafialnym w Chorzelowie koło Mielca.

Śp. Dyrektor Tadeusz Ryczaj dobrze przysłużył się miastu Mielec oraz Ziemi Mieleckiej i na trwale zapisał się w pamięci mieleckiej społeczności. To postać bez wątpienia wybitnie zasłużona dla Mielca i Ziemi Mieleckiej.

Panie Dyrektorze, zapewniam Pana, iż pamięć o Panu i Pańskich dokonaniach na rzecz miasta Mielca i Ziemi Mieleckiej trwa i trwać będzie w sercach i umysłach kolejnych pokoleń wdzięcznych Panu mieszkańców Mielca i mieleckiego Regionu.

Niech Pan spoczywa w Pokoju!

Laudację przygotował i wygłosił Przewodniczący Kapituły, Prezes Zarządu Towarzystwa Miłośników Ziemi Mieleckiej im. Władysława Szafera w Mielcu w dniu 19.11.2022
